

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen palvelun toimintaohje 2.6.2025 alkaen

Sisällysluettelo

1	Oikeus liikkumisen tukeen.....	3
2	Liikkumisen tuen tarpeen arviointi	4
2.1	Vammaispalvelulain 2 § soveltamisala.....	4
2.2	Vammaisuuden kriteerit suhteessa liikkumisen tukeen	4
2.2.1	Kohtuuttoman suuret vaikeudet ja toimintarajoitteet	5
2.3	Kohtuullisuus	6
2.4	Koematkat	7
2.5	Liikkumisen tuen valmiuksien saavuttaminen valmennuksen avulla	8
3	Liikkumisen tuen järjestäminen ja matkojen määrä	8
3.1	Työ- ja opiskelumatkat	9
4	Liikkumisen tuen alueellinen laajuus ja yksilöllisten liikkumisen tarpeiden toteuttaminen	11
4.1	Matkojen jaksottaminen ja matkabudjetti.....	11
5	Liikkumisen tuen toteuttamistavat	13
5.1	Liikkumisen tuki kuljetuspalveluna	14
5.2	Oikeus kohtuulliseen pysähdykseen yhdensuuntaisen matkan aikana	14
5.3	Kuljetuspalveluun liittyvät erillisoikeudet	14
5.4	Liikkumisen tuki henkilökohtaisen avun avulla	15
5.5	Liikkumisen tuki saattajan avulla	16
5.6	Taloudellinen tuki auton tai muun kulkuneuvon hankintaan	16
5.7	Liikkumisen tuki muulla tavalla.....	17
5.8	Liikkumisen tuki voidaan toteuttaa myös eri toteuttamistapoja yhdistelemällä	17
5.9	Ryhmäkuljetukset.....	17
6	Asiakasmaksut	17
7	Matkojen yhdistely	18
7.1	Asiakasprofiili	19
7.2	Liikkumisen tuen käyttämiseen liittyvät erityiset ehdot	19

Tekijät

1 Oikeus liikkumisen tukeen

Liikkumisen tuki kuuluu hyvinvointialueen erityisen järjestämisvelvollisuuden piiriin. Tämä tarkoittaa, että vammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus saada liikkumisen tukea, jos vammaispalvelulaissa määritellyt edellytykset palvelun saamiseksi täyttyvät.

Liikkumisen tukea järjestetään vammaispalvelulain perusteella vain, jos muussa laissa tarkoitetut palvelut eivät ole henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä (Sosiaalihuoltolaki 4 §, 5 §).

Vammaista henkilöä tuetaan ensisijaisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä, johon kuuluu myös kutsu- ja palveluliikenne. Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikkien liikkuminen. (Sosiaalihuoltolaki 23 §).

Julkisten joukkoliikennepalvelujen sopivuutta arvioitaessa huomioidaan, onko tällaista liikennettä tosiasiallisesti vammaisen henkilön käytettävissä ja saavutettavissa.

Vammaisen henkilö voi saada sosiaalihuoltolain perusteella myös julkisen liikenteen käytön ohjausta ja ohjattua harjoittelua, saattajapalvelua sekä ryhmäkuljetuksia, jotka ovat ensisijaisia suhteessa vammaispalvelulain mukaiseen liikkumisen tukeen. Itsenäisen liikkumisen ja julkisen liikenteen harjoitteluun voi saada myös valmennuksen palvelua.

Henkilölle syntyy subjektiivinen oikeus vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin vasta, kun on todettu, että ensisijaisessa lainsäädännössä tarkoitetut palvelut eivät ole hänelle sopivia ja riittäviä. Vammaispalvelulailla ei ole tarkoitus luoda parempia oikeuksia palvelujen käyttäjille siinä tilanteessa, jossa riittävät ja sopivat palvelut ovat annettavissa ensisijaisen lainsäädännön perusteella.

Vammaispalvelun asiakkailla on Lain vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) mukainen voimassa oleva kuljetuspalvelupäätös voimaassa siirtymäajan puitteissa enintään 31.12.2027 saakka. Siirtymäajan jälkeen, nykyiset kuljetuspalvelupäätökset eivät ole enää voimassa, ja palvelut järjestetään uuden lain mukaisesti. Asiakkaan tulee olla yhteydessä vammaispalveluun hyvissä ajoin ennen siirtymäajan päättymistä palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi.

2 Liikkumisen tuen tarpeen arviointi

2.1 VAMMAISPALVELULAIN 2 § SOVELTAMISALA

Vammaiseksi katsotaan henkilö, jonka:

- 1) vamman tai sairauden aiheuttama fyysinen, kognitiivinen, psyykkinen, sosiaalinen tai aisteihin liittyvä toimintarajoite on pitkäaikainen tai pysyvä. Pitkäaikaiseksi vammaksi tai sairaudeksi katsotaan pääsääntöisesti vähintään vuoden (1) kestävä tila.
- 2) vamma tai sairaus yhdessä yhteiskunnassa esiintyvien esteiden kanssa estää osallistumisen yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa; ja
- 3) itsenäisen elämän, osallisuuden tai yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää välttämättä tämän lain mukaisia palveluita.

Vammaispalvelulain perusteella järjestetään vammaisen henkilön tavanomaisessa elämässä tarvitsemia erityispalveluita, jos hän ei saa yksilöllisen tarpeensa mukaisia ja sopivia palveluita sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain perusteella.

Keskeistä on arvioida, sisältääkö ensisijainen lainsäädäntö ne palvelut, joilla voidaan vastata palvelun tarpeessa olevien henkilöiden palvelutarpeisiin riittävällä ja sopivalla tavalla. Vaikutusarvioinnissa otetaan huomioon säännökseen lisätty täsmennys, että vammaispalvelulain perusteella järjestetään palveluita vammaiselle henkilölle vain, jos vammaisen avun ja tuen tarve poikkeaa siitä, mikä on henkilön elämänvaiheessa tavanomainen tarve.

2.2 VAMMAISUUDEN KRITERIT SUHTEESSA LIIKKUMISEN TUKEEN

Vammaisella henkilöllä on vammaispalvelulain 28 §:n mukaan oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Määriteltäessä vammaisen henkilön oikeutta saada palvelua vammaispalvelulain perusteella on lähtökohtana henkilön yksilöllinen avun ja tuen tarve sekä hänen ikätasoaan vastaava osallistumismahdollisuus asiointi-, harrastus- ja virkistystoimintaan.

Vammaispalvelulain mukaisella liikkumisen tuella ei korvata paikkakunnan joukkoliikenteen puutteita.

Vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki silloin, kun:

- hänellä on toimintarajoitteensa vuoksi erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, ja hän ei pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.
- Vammaispalvelulakia sovelletaan silloin, kun sosiaalihuoltolaki tai muu ensisijainen laki ei turvaa vammaisen henkilön tarpeen mukaisia sekä hänelle riittäviä, välttämättömiä ja sopivia palveluita.
- Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen saamisen edellytyksenä ei ole diagnoosi tai kuuluminen tiettyyn vammaisryhmään, vaan ratkaisevaa vammaisuutta arvioitaessa on toimintakyvyn heikkeneminen, pitkäaikaisuus, toistuvuus välttämättömissä ja tavanomaisissa elämän toiminnoissa.

Kuljetuspalvelua ei myönnetä lyhytaikaiseen tarpeeseen, kuten sairaudesta toipumisen ajaksi tai kuntoutusvaiheeseen. Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalvelumatkoja ei saa käyttää terveydenhoidon, -sairaanhoidon-, kuntoutuksen matkoihin, joiden korvaus perustuu sairausvakuutuslakiin tai korvaus tulee vakuutusyhtiön kautta. Tällaisia matkoja ovat esimerkiksi: kaikki lääkäri-, laboratorio- ja terapiakäynnit.

2.2.1 Kohtuuttoman suuret vaikeudet ja toimintarajoitteet

Kohtuuttoman suuria vaikeuksia käyttää itsenäisesti julkista joukkoliikennettä voivat aiheuttaa esimerkiksi:

- henkilön vaikeudet liikennevälineeseen mentäessä ja siitä poistuttaessa.
- Erittäin huonokuntoinen tie tai haasteet liikenteen odottamattomissa tilanteissa, kuten äkkijarrutuksissa, jolloin vammaisella henkilöllä voi olla vaikeuksia ylläpitää tasapainoa tai hän ei pysty pitämään kiinni.
- Henkilö tarvitsee apua liikennevälineeseen siirtymisessä sekä siitä poistuttaessa.
- Henkilö ei kykene hahmottamaan ympäristöään, ei löydä oikeaa pysäkkiä tai nousta oikeaan bussiin tai jäädä pois oikealla pysäkillä taikka kävellä pysäkillä määränpäähän.
- Henkilöllä on vaikea-asteinen paniikkihäiriö tai pelkotila saattaa oikeuttaa liikkumisen tuen saamiseen.
- Henkilön kyky lukea aikatauluja tai opasteita, ympäristön hahmottaminen ja kommunikointi.
- Henkilön kyky odottaa liikennevälinettä, kyky pysäyttää oikean liikenneväline, toimintakyky autoon nousemisessa.
- Henkilön hahmotusvaikeudet, käytöshäiriöt tai pelkotilat.
- Henkilön kyky liikkua apuvälineen kanssa ja ilman apuvälinettä.
- Henkilön maha-suolialueen ongelmat tai suolen ja rakon toiminnan ongelmat, jotka rajoittavat liikkumista.
- Henkilöä tulee katetroida matkan aikana.

Selvitettäessä, voiko henkilö käyttää joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia, tulee terveydenhuollon asiantutijan lausunnon lisäksi arvioida henkilön toiminnallista (sosiaalista ja fyysistä) ympäristöä:

- missä palvelut sijaitsevat ja miten asiointimahdollisuudet voidaan hoitaa?

- Millainen on henkilön kyky liikkua ja käyttää julkisia liikennevälineitä?
- Millaisissa harrastuksissa, opiskelussa tai työssä henkilö käyttää tai viettää aikaansa?
- Onko henkilöllä käytössään mahdollisesti liikkumisen apuvälineitä?
- Miten tällaiset apuvälineet mahdollistavat henkilön liikkumisen julkisissa joukkoliikennevälineissä?
- Missä lähimmät joukkoliikennepysäkit sijaitsevat ja millaisia julkisen joukkoliikenteen palveluita toiminnallisella alueella on saatavilla?
- Kuinka pitkä matka mainituille pysäkeille on?
- Millaista joukkoliikenteen kalustoa kunnassa on käytössä?
- Onko kyseessä mahdollisesti esteettömiä julkisen joukkoliikenteen välineitä?
- Ympäristötekijät; pimeys, liukkaus, lumi tai asuinympäristön hankalat olosuhteet

2.3 KOHTUULLISUUS

Hyvinvointialueella on velvollisuus järjestää kohtuullinen liikkumisen tuki. Kohtuullisuusarvioinnissa huomioidaan esimerkiksi vammaisen henkilön yksilöllinen liikkumisen tarve, matkan pituus ja tarkoitus, matkojen määrä ja se, missä paikkakunnan tai alueen asukkaat tavanomaisesti asioivat ja liikkuvat.

Liikkumisen tuen toteuttamistapaa, määrää ja alueellista laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön asiakassuunnitelmaan kirjattu yksilöllinen liikkumisen tuen tarve ja muut käytettävissä olevat palvelut ja toimintaympäristön esteettömyys. Kohtuullisuusarviointi tehdään sekä vammaisen henkilön tuen tarpeen että kustannusten kohtuullisuuden näkökulmasta.

Toimintaympäristön esteettömyydellä on merkitystä, miten liikkuminen järjestetään. Liikennevälineiden esteettömyyden lisäksi huomioitavia asioita ovat muun muassa pysäkkien ja asemien esteettömyys ja saavutettavuus sekä pysäkkikuulutukset, pysäkille siirtyminen, kulkuvälineeseen nousu, siinä matkustaminen ja siitä poistuminen sekä määränpäähän pääseminen.

Liikkumisen tuen tarvetta arvioitaessa huomioidaan henkilön liikkumisen tarve, hänen käytettävissään olevat liikkumista tukevat muut palvelut sekä toimintaympäristön esteettömyys eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Lisäksi huomioidaan henkilön toimintakyky tutussa ja vieraassa ympäristössä.

Lasten ja nuorten yksilöllisen liikkumisen tuen tarpeen arvioinnissa kiinnitetään huomiota lapsen tai nuoren ikään ja kehitysvaiheeseen. Ensisijainen vastuu lapsen kuljetuksilla on lapsen huoltajilla.

Liikkumisen tuen kokonaisuus määritellään vammaisen henkilön yksilöllisten tarpeiden mukaan, joten kohtuullisuuden määrittely ei voi perustua ennalta asetettuihin yleisiin kilometri- tai eurorajoihin.

Vanhassa vammaispalvelulaissa (380/1987) subjektiivinen oikeus oli rajattu koskemaan kohtuullisia kuljetuspalveluita, joten siihen perustuvaa oikeuskäytäntöä voidaan hyödyntää ohjeellisesti.

Arviointiin vaikuttaa, missä vammaisen henkilön käyttämät palvelut ja muut asiointimahdollisuudet sijaitsevat. Ensisijaisesti tarkastellaan, onnistuuko julkisen joukkoliikenteen (palveluliikenne, noutopoika yms.) käyttö.

2.4 KOEMATKAT

Henkilön kyky ja tosiasiallinen mahdollisuus käyttää itsenäisesti julkista joukkoliikennettä arvioidaan yksilöllisesti esimerkiksi koematkoja tekemällä tai muulla yksilölliseen arviointiin soveltuvalla tavalla. Arvioinnissa huomioidaan henkilön fyysiset, psyykkiset, kognitiiviset, sosiaaliset ja aisteihin liittyvät toimintarajoitteet sekä toimintaympäristö ja muut olosuhteet.

Koematkan aikana fysioterapeutti tai muu soveltuva ammattihenkilö matkustaa asiakkaan kanssa yhdessä joukkoliikennevälineellä. Matka aloitetaan kotoa ja päätetään kotiin. Tarkoituksena on arvioida, minkälaisia vaikeuksia matkan aikana ilmenee ja ovatko ne niin suuria, että joukkoliikenteen käyttäminen itsenäisesti olisi asiakkaalle kohtuuttoman vaikeaa.

Koematkan käyttäminen palvelutarpeen arviointikeinona on tarkoituksenmukaista silloin, kun muulla selvityksellä ei saada riittävän tarkkaa tietoa asiakkaan toimintakyvystä joukkoliikenteessä. Koematka ei saa aiheuttaa asiakkaalle vaaraa tai kohtuutonta rasitusta.

Koematka ei yksin anna riittävää tietoa asiakkaan mahdollisuuksista käyttää joukkoliikennettä. Joukkoliikenteen käyttämiseen liittyy joukko muuttuvia tekijöitä, kuten asiakkaan kulloinenkin kunto, joukkoliikenteen reitti, kellonaika, vuodenaika, säätila jne. Lisäksi koematalla asiakas ei ole yksin, vaan hänellä on turvanaan fysioterapeutti tai muu soveltuva ammattihenkilö. Koematka antaa konkreettista tietoa asiakkaan kohtaamista vaikeuksista. Viranhaltija pyytää lausunnon fysioterapeutilta tai muulta ammattihenkilöltä millaisia vaikeuksia matkan aikana on ilmennyt ja ovatko ne niin suuria, että joukkoliikenteen käyttäminen itsenäisesti olisi asiakkaalle kohtuuttoman vaikeaa. Asiakas maksaa itse joukkoliikenteen lipun hinnan (omavastuuosuuden) koematkasta.

2.5 LIKKUMISEN TUEN VALMIUKSIEN SAAVUTTAMINEN VALMENNUKSEN AVULLA

Vammaisen henkilö voi saada itsenäisen liikkumisen ja julkisella joukkoliikenteellä liikkumisen opetteluun vammaispalvelulain mukaista valmennusta. Valmennus liikkumisen tuen toteuttamistapana kohdennetaan asiakkaille, jotka eivät vielä pysty käyttämään itsenäisesti julkista joukkoliikennettä, mutta joilla on edellytyksiä oppia julkisen joukkoliikenteen käyttö ohjatun harjoittelun avulla.

Tavoitteellisen valmennuksen avulla henkilö harjoittelee julkisen joukkoliikenteen käyttämistä tai harjoittelee liikkumista vieraassa ympäristössä. Valmennus on tarkoitettu määräaikaiseksi palveluksi. Pysyvään tai pitkäaikaiseen tuen tarpeeseen täytyy vastata muilla palveluilla.

Valmennuksen tavoitteet, sisältö, tarvittava määrä ja toteutustapa arvioidaan yhdessä vammaisen henkilön ja tarvittaessa hänen läheistensä kanssa ja ne kirjataan asiakassuunnitelmaan sekä päätökseen. Valmennusta järjestetään ostopalveluna, palveluselillä sekä omana toimintana avustajakeskuksen kautta. Asiakas tai viranhaltija sovitusti on yhteydessä palvelusetelipalvelutuottajaan, sopimustuottajaan tai avustajakeskukseen palvelun järjestämiseksi.

3 Liikkumisen tuen järjestäminen ja matkojen määrä

Liikkumisen tukea on järjestettävä:

- työ- ja opiskelumatkoihin
- vanhan, edelleen osittain voimassa olevan sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 d ja e § mukaisen työllistymistä tukevan toiminnan ja työtoiminnan matkoihin
- muun tavanomaisen elämän
- valmennuksen
- erityisen osallisuuden tuen
- tuetun päätöksenteon
- vaativan moniammatillisen tuen ja
- lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin.

Vammaisella henkilöllä on oikeus saada liikkumisen tukea välttämättä tarvitsemansa määrä työ- ja opiskelumatkoihin, työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan, valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin.

Vammaispalvelulaissa tarkoitettuja muita tavanomaisen elämän matkoja, joihin liikkumisen tukea myönnetään, ovat esimerkiksi asioimiseen, harrastuksiin, sosiaalisten suhteiden ylläpitämiseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen liittyvät matkat. Muun tavanomaisen elämän matkoihin on oikeus saada vähintään 18-yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, ellei vammaisen henkilö hae tätä pienempää määrää.

Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan matkoista säädetään vammaispalvelulain (675/2023) 27 §: saa. Näistä matkoista ei tehdä liikkumisen tuen päätöstä.

Jos valmennukseen tai muuhun palveluun kuuluu osana palvelun sisältöä liikkumista julkisilla liikennevälineillä tai muuta liikkumista, tällaisen liikkumisen katsotaan sisältyvän palveluun, eikä siihen myönnetä erikseen liikkumisen tukea.

Liikkumisen tukea on mahdollista järjestää vain osalle matkaa, jos vammaisen henkilö pystyy käyttämään itsenäisesti julkista joukkoliikennettä muun osan matkaa. Tämä voi olla tarkoituksenmukaista erityisesti pitkillä matkoilla. Tällöin tulee kuitenkin varmistaa, että siirtymät liikennevälineestä toiseen onnistuvat aiheuttamatta kohtuutonta haittaa vammaiselle henkilölle.

Liikkumisen tuen toteuttamistapaa, määrää ja alueellista laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön asiakassuunnitelmaan kirjattu liikkumisen tuen tarve, muut käytettävissä olevat palvelut ja toimintaympäristön esteettömyys. Liikkumisen tuen toteuttamistapa, määrä ja alueellinen laajuus on kirjattava päätökseen ja asiakassuunnitelmaan.

Asiakkaan henkilökohtaiseen asiointi- ja virkistyskäyttöön tarkoitetut vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelumatkat ei ole tarkoitettu asumisyksiköiden, oppilaitosten, palvelutalojen tai laitosten järjestämiin ryhmäkuljetuksiin.

3.1 TYÖ- JA OPISKELUMATKAT

Liikkumisen tukea on järjestettävä vammaiselle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömät työhön ja opiskeluun liittyvät matkat.

Työllä tarkoitetaan työ- tai virkasuhteisen työn lisäksi yritystoimintaa. Työn ei tarvitse turvata henkilön toimeentuloa kokonaisuudessaan, vaan se voi olla myös osa-aikaista, mutta säännöllistä. Työmatkoihin ei ole kuitenkaan oikeutta silloin, kun matkat liittyvät harrastusluonteiseen toimintaan.

Työmatkalla tarkoitetaan pääsääntöisesti matkustamista kotoa työn suorittamispaikkaan ja takaisin. Työmatkan päätteeksi voi kuitenkin esimerkiksi jäädä suoraan asioille. Työmatkat tehdään pääsääntöisesti asuinkunnassa tai toiminnallisiin lähikuntiin. Työmatkojen osalta arvioidaan, mikä on samalla seudulla asuvien henkilöiden tavanomainen työssäkäyntialue, ja miten edistetään vammaisten henkilöiden työllistymistä.

Työssäkäyntialueeksi hyväksytään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettu työssäkäyntialue (80 km). Työmatkoina myönnetään kaksi yhdensuuntaista matkaa työpäivää kohden, pääsääntöisesti matkat asunnosta työpaikkaan ja takaisin. Työmatkoina ei voida pitää työtehtäviin liittyviä työnantajan teettämiä matkoja esimerkiksi työpisteestä toiseen. Yrittäjätoiminnassa yrittäjät voivat saada verovähennyksenä vastaavat kulut.

Liikkumisen tuen tarvetta arvioitaessa urheilu voidaan tietyissä tilanteissa rinnastaa työntekoon. Apurahaa saavien huippu-urheilijoiden kohdalla urheilu rinnastetaan työntekoon liikkumisen tuen tarvetta arvioitaessa.

Opiskelumatkat

Vammaispalvelulaissa opiskelumatkoille ei ole määritelty kuntarajoihin perustuvaa aluetta, vaan laajuus arvioidaan tapauskohtaisesti. Arvioinnissa on otettava huomioon vammaisen henkilön yhdenvertainen oikeus opiskeluun sekä vammaisen henkilön yksilöllinen liikkumisen tuen tarve.

Opiskelumatkoina myönnetään pääsääntöisesti matkat asunnosta oppilaitoksen toimipisteeseen ja takaisin. Opiskelumatkoja eivät ole koulupäivän aikana oppilaitoksen järjestämät yhteiset retket ja tutustumiskäynnit. Opiskelumatkat tehdään pääsääntöisesti asuinkunnassa tai toiminnallisiin lähikuntiin. Opiskelumatkojen kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon hakijan asuinpaikkakunnalla ja sen läheisyydessä sijaitsevat opiskelumahdollisuudet. Lisäksi on tapauskohtaisesti arvioitava, missä samalla alueella asuvat opiskelijat tavanomaisesti kulkevat opintojen vuoksi. Kohtuulliseksi opiskelumatkan pituudeksi katsotaan pääsääntöisesti enintään 80 km.

Opiskelumatkat korvataan, jos matkat liittyvät opiskeluun, joka johtaa tutkintoon tai ammattiin tai parantaa valmiuksia tällaiseen opiskeluun tai parantaa henkilön mahdollisuuksia työllistyä esimerkiksi henkilön ammattitaitoa vahvistamalla. Opiskelua on myös valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus. Opiskelumatkana ei sen sijaan korvata harrastusluonteiseen opiskeluun liittyvää matkaa, jonka ei voida arvioida parantavan henkilön mahdollisuuksia työllistyä.

Opiskelulla tarkoitetaan esimerkiksi:

- perusopetuksen jälkeistä opiskelua, esimerkiksi lukiossa sekä ammattiin tähtäävässä opiskelussa ammattioppilaitoksissa,
- opiskelua ammattikorkeakouluissa ja yliopistossa,
- työelämän valmiuksia kehittävää koulutusta, ainakin pitkäkestoisempi työvoimapolitiittinen koulutus,
- opiskeluun kuuluvaa harjoittelujaksoa.

Vammaiset nuoret ovat oppivelvollisuuslain mukaan oppivelvollisia, kunnes he ovat täysi-ikäisiä tai toisen asteen tutkinto on suoritettu. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat voivat suorittaa oppivelvollisuuttaan työhön

ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa (TELMA) tai ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa (VALMA). Myös oppisopimus on vaihtoehto opiskella ammattiin ja suorittaa oppivelvollisuus. Oppivelvollisuus päättyy kuin nuori täyttää 18- vuotta tai toisen asteen tutkinto on suoritettu.

Vammaisten päivätoiminta ei ole oppivelvollisuuslain mukaista oppivelvollisuuskoulusta, joten opiskelijaa ei voi ohjata päivätoimintaan suorittamaan oppivelvollisuuttaan. Vammaisten nuorten koulumatkojen maksuttomuus määräytyy Kelan ohjeistuksen mukaisesti.

4 Liikkumisen tuen alueellinen laajuus ja yksilöllisten liikkumisen tarpeiden toteuttaminen

Liikkumisen tuen alueellisella laajuudella tarkoitetaan sitä maantieteellistä aluetta, jonka sisällä vammaisella henkilöllä on oikeus käyttää liikkumisen tuen palvelua. Alueellista laajuutta arvioitaessa tulee huomioida palvelun kohtuullisuus niin vammaisen henkilön liikkumisen tuen tarpeen kuin palvelusta aiheutuvien kustannustenkin näkökulmasta. Liikkumisen tuen alueellinen laajuus kirjataan päätökseen.

Matkan lähtö- tai päätepisteen tulee olla omassa asuinkunnassa. Tavanomaisen elämän matkoja myönnetään käytettäväksi oman asuinkunnan sisällä, toiminnallisissa lähikunnissa sekä oman elämän kannalta merkittävässä kunnissa, huomioiden kustannusten kohtuullisuus.

4.1 MATKOJEN JAKSOTTAMINEN JA MATKABUDJETTI

Liikkumisen tuen määrä jaksotetaan pääsääntöisesti kuukautta kohden. Asiakas voi hakea vammaispalveluista oikeutta liikkumisen kuljetuspalvelumatkojen jaksottamiseen yksilöllisen tarpeen mukaisesti enintään vuoden ajalle. Vammainen henkilö voi käyttää matkoja sovitun jaksotusajan sisällä. Asiakkaalla tulee kuitenkin olla kykyä seurata ja hallita matkojen riittävyyttä jaksotusaikana. Vammaispalvelu viime kädessä päättää, miten matkat jaksotetaan.

Hyvinvointialue voi vammaisen henkilön hakemuksesta toteuttaa liikkumisen tuen joko kokonaan tai osittain siten, että sen määrä perustuu matkojen määrän sijaan euromäärään tai kilometri- ja euromäärään. Euromäärää tai kilometri- ja euromäärää määriteltäessä on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon vammaisen henkilön aiemmin liikkumiseen käyttämä kilometrimäärä tai euromäärä ja se, miten tämä määrä vastaa vammaisen henkilön tarpeisiin. Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että vammaisen henkilön oikeus liikkumisen tukeen toteutuu toteuttamistavasta riippumatta. Vammaispalvelu suosittelee valintatilanteessa kilometribudjettia seurannan vuoksi.

Matkat matkustusalueen ulkopuolelle

Erityisestä syystä voidaan myöntää yksittäisiä kertaluonteisia poikkeusmatkoja vammaiselle henkilölle määritellyn matkustusalueen ulkopuolelle. Poikkeusmatka on satunnainen tai harvoin toteutuva kertaluonteinen matka, joka myönnetään yksilöllisellä harkinnalla. Poikkeusmatkoja voidaan myöntää silloin, kun julkisilla kulkuneuvoilla matkustaminen ei vammasta tai sairaudesta johtuvasta syystä onnistu ja kun kustannukset ovat kohtuulliset.

Mikäli tällainen matka myönnetään asiakkaalle, asiakas tilaa kuljetuspalvelumatkan MYK:stä. Hyvinvointialue korvaa asiakkaalle matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuneen matkan kulut jälkikäteen toimitettua kuittia vastaan viranhaltijapäätöksen mukaisesti.

Kuljetuspalvelun matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuviissa matkoissa ensisijaisia ovat esteettömät julkiset kulkuvälineet.

Mikäli kuljetuspalvelun matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvan kertaluonteisen matkan korvaamista ei myönnetä, asiakas voi käyttää hänelle myönnettyjä kuljetuspalvelumatkoja ja matkustaa oman matkustusalueensa reunalle ja jatkaa siitä eteenpäin omakustanteisesti määränpäähensä.

Toiminnallinen lähikunta matkustusalueena

Toiminnallinen lähikunta tarkoittaa niitä kuntia, joissa asuinalueen asukkaat tyypillisesti liikkuvat tai asioivat. Toiminnallisena lähikuntana pidetään lähintä mahdollista kuntaa, jossa vammaisen henkilön tarvitsema palvelu on saatavissa. Yleensä toiminnallinen lähikunta on asuinkunnan rajanaapurikunta tai alueen kaupunkikeskus.

Matkan lähtö- tai päätepisteen tulee olla omassa asuinkunnassa. Asiakas voi lisäksi käyttää liikkumisen tukea toiminnallisen lähikunnan sisällä tehtävään matkaan, mikäli se on tarkoituksenmukaisempaa asiakkaan kannalta eikä aiheuta lisäkustannuksia.

Matkustusalue määritellään yksilöllisesti ja kirjataan päätökseen. Tavanomaisen elämän matkoja myönnetään käytettäväksi oman asuinkunnan sisällä, toiminnallisiin lähikuntiin sekä oman elämän kannalta merkittäviin kuntiin, huomioiden kustannusten kohtuullisuus.

Oman elämän kannalta merkittäväksi kunnaksi voidaan katsoa kunta, jossa vammaisella henkilöllä on tarve käydä toistuvasti ja merkittävästä syystä tilanteessa, jossa matkan tarkoitusta ei ole mahdollista toteuttaa asuinkunnassa tai toiminnallisissa lähikunnissa. Poikkeava matkustusalue voidaan esimerkiksi määrittää, jos asiakkaan asuinkunnan tai siihen rajoittuvien lähikuntien alueilla ei ole saatavilla asiakkaan vamman ja sairauden

vuoksi välttämättä tarvitsemia palveluja. Arvioitaessa matkojen myöntämistä tällaiseen kuntaan, matkan pituus voi vaikuttaa myönnettävien matkojen määrään, mikä on osa järjestettävän palvelun kohtuullisuuden arviointia.

Kohtuullisuusarviointi tehdään sekä vammaisen henkilön tuen tarpeen että kustannusten näkökulmasta.

Merkityksellinen lähikunta

Vammaisen ihmisen oman elämän kannalta merkittävä kunta voi olla kunta, joka sijaitsee vammaisen henkilön asuinkunnan lähikuntia kauempana, mutta jossa vammaisella henkilöllä on tarve käydä esimerkiksi perhesyistä. Kohtuullisuusarviointi kohdentuu myös tähän liikkumiseen kokonaisuuteen. Tässä yhteydessä voi olla mahdollista yhdistää esimerkiksi taksilla toteutettu kuljetuspalvelu ja julkisella kulkuvälineellä toteutettu matka.

5 Liikkumisen tuen toteuttamistavat

Liikkumisen tukea voidaan myöntää usealla eri toteuttamistavalla tai toteuttamistapojen yhdistelmällä.

Päätökseen liikkumisen tuesta on kirjattava liikkumisen tuen toteuttamistapa. Liikkumisen tuki voidaan toteuttaa:

- kuljetuspalveluna
- henkilökohtaisella avulla
- saattajan avulla
- myöntämällä auton tai muun kulkuneuvon hankintaan vammaispalvelulaissa tarkoitettua taloudellista tukea tai
- muulla soveltuvalla tavalla.

Hyvinvointialueella on oltava laissa luetelluista toteuttamistavoista käytettävissä vähintään **henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelu ja tarvittaessa siihen liittyvä saattajan apu tai tuki**.

Liikkumisen tukea ei esimerkiksi ole välttämätöntä järjestää kuljetuspalveluna silloin, kun vammaisen henkilö kykenee käyttämään julkista joukkoliikennettä henkilökohtaisen avun avulla.

Valitessaan liikkumisen tuen toteuttamistapaa hyvinvointialue ei kuitenkaan voi rajoittaa vammaisen henkilön yksilöllistä oikeutta saada hänelle sopivia palveluja ja tukitoimia. Viranhaltijan on varmistuttava liikkumisen tukea järjestettäessä, että kyseessä olevan vammaisen henkilön yksilölliset tarpeet liikkumiseen toteutuvat ja että valitut toteuttamistavat soveltuvat yksittäiselle palveluun oikeutetulle henkilölle.

5.1 LIIKKUMISEN TUKI KULJETUSPALVELUNA

Mikäli liikkumisen tuki toteutetaan kuljetuspalveluna, tulee myös kuljetuspalvelun käytännön toteuttamistavan vastata vammaisen henkilön yksilöllisiin tarpeisiin. Vammaisella henkilöllä ei kuitenkaan ole subjektiivista oikeutta tiettyyn toteuttamistapaan, mutta kuljetuspalveluiden järjestämistapa ei saa tosiasiallisesti estää henkilöä käyttämästä hänelle myönnettyä palvelua.

Liikkumisen tuki voidaan toteuttaa yhdellä tai useammalla eri toteuttamistavalla. Esimerkiksi matkan alku on mahdollista toteuttaa kuljetuspalveluna taksikyytinä ja loppumatka julkista joukkoliikennettä käyttäen henkilökohtaisen avustajan avulla. Toteuttamistapoja voi yhdistellä sovittamalla kuljetuspalvelua ja henkilökohtaista apua.

Kuljetuspalvelumatkoja voidaan yhdistellä, jollei siitä aiheudu matkustusajan kohtuutonta pitenemistä tai muuta kohtuutonta haittaa vammaiselle henkilölle. Kohtuuttoman haitan arvioinnissa on otettava huomioon henkilön toimintakykyyn tai terveyteen vaikuttavat seikat sekä matkan tarkoitus. Henkilön toimintarajoitteesta johtuva avun tarve sekä esimerkiksi matkan aikana tarvittava toisen henkilön antama apu voivat myös olla este matkojen yhdistelylle.

5.2 OIKEUS KOHTUULLISEEN PYSÄHDYKSEEN YHDENSUUNTAISEN MATKAN AIKANA

Vammaisella henkilöllä on oikeus tehdä yhdensuuntaisen matkan aikana kohtuullinen pysähdys tai poikkeama asiointia varten. Tällainen kohtuullinen pysähdys tai poikkeama yhdensuuntaisen matkan varrella voi olla esimerkiksi pankkiautomaatilla käynti.

Kohtuullisuuden arvioinnissa tulee ottaa huomioon vammaisen henkilön yksilölliset tarpeet, pysähdysten tai poikkeaman kesto ja tarkoitus sekä pysähdyksestä tai poikkeamasta aiheutuvien kustannusten määrä. Jos matkan päämäärä kuitenkin on asiointi, tällöin asiointia ei pidetä säännöksessä tarkoitettuna pysähdysenä tai poikkeamana. Pysähdys ei voi kuitenkaan johtaa tilanteeseen, jossa henkilö tekisi matkan kotoa asiointipaikkaan ja takaisin kotiin käyttämättä tähän kahta matkaa. Hyvinvointialueet voivat määrittää pysähdykseen käytettävän enimmäisajan. Kohtuulliseksi katsottu lyhyt pysähdys on noin 10 minuuttia.

5.3 KULJETUSPALVELUUN LIITTYVÄT ERILLISOIKEUDET

Tuttuliikennöitsijäoikeus. Asiakkaalla on mahdollisuus hakea oikeutta käyttää haluamaansa liikennöitsijää. Näissä tilanteissa vaikeavammaisen toivomukset, mielipide sekä yksilölliset tarpeet otetaan huomioon päätöksen teossa,

mutta hyvinvointialueella ei kuitenkaan ole velvollisuutta järjestää kuljetuspalvelua vammaisen itsensä toivomalla tavalla. Asiakas hakee tututaksioikeutta vammaan tai sairauteen perustuvilla muita yksilöllisiä erityisjärjestelyihin liittyvillä tarpeilla. Tuttuina liikennöitsijöinä voivat toimia Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen sopimusliikennöitsijät. Tuttu liikennöitsijä tilataan MYK:sta. Sopimustaksilta on aina varmistettava suostumus toimia tietyn asiakkaan tututaksina.

Oikeus esteettömään kuljetukseen (invataksioikeus) voidaan myöntää, jos asiakas ei pysty siirtymään auton istuimelle, vaan istuu matkan ajan pyörätuolissa ja matkustaminen edellyttää pyörätuolin kiinnittämistä autoon.

Saattajapalvelu. Saattamisella tarkoitetaan välittömästi ennen matkaa, matkan aikana ja välittömästi matkan jälkeen tapahtuvaa avustamista. Palvelu voidaan myöntää, jos asiakas välttämättä tarvitsee vammasta tai sairaudesta johtuvasta syystä toisen henkilön apua tavanomaista enemmän voidakseen käyttää kuljetuspalvelua. Saattajan tulee olla kykenevä toimimaan saattajan tehtävässä. Saattajan on tultava kyytiin samasta osoitteesta, josta kuljetuspalvelumatka alkaa tai reitin varrelta. Saattajana voi toimia omainen tai henkilökohtainen avustaja.

Asiointiaika voidaan myöntää sellaisille kuljetuspalvelumatkoille, joilla asiakas tarvitsee toisen henkilön apua asiointiajalla ja saattajaa ei ole mahdollista saada. Kuljettaja toimii tällöin saattajana. Saattajaoikeutta ei voi käyttää samanaikaisesti asiointiajan kanssa. Asiointiaikaa ei voi käyttää yhdensuuntaisella matkalla. Asiointiaikaa käyttäessä kuluu kaksi matkaoikeutta. Asiointiaikana hyväksytään enintään 45 minuutin odotusaika.

Porrasveto. Joidenkin matkojen tekeminen edellyttää kuljettajan ja/tai apumiesvoimin suorittamaa porrasvetoa tai pyörätuolissa olevan asiakkaan siirtämistä porraskiipijän avulla.

Paarikuljetus. Oikeus paaritaksiin tai muuhun erityiseen ajoneuvoon, kun asiakas voi matkustaa vain makuuasennossa.

5.4 LIIKKUMISEN TUKI HENKILÖKOHTAISEN AVUN AVULLA

Henkilökohtainen apu liikkumisen tuen toteuttamistapana voi sopia erityisesti tilanteisiin, joissa vammaisella henkilöllä on henkilökohtainen avustaja käytettävissään ja vammaisen henkilön on mahdollista liikkua henkilökohtaisen avun turvin. Vammaisen henkilön tulee pystyä käyttämään julkista joukkoliikennettä avustajan avustamana tai liikkumaan muuten avustajan avustamana.

Liikkumisen tuki henkilökohtaisen avun avulla on järkevä vaihtoehto esimerkiksi kaupunkialueella, jolloin asiointi onnistuu avustajan avustamana joukkoliikenteellä. Joensuun seudun joukkoliikenteessä Vammaiskortin A-merkinnällä avustaja maksutta. Päätös henkilökohtaisen avun myöntämisestä voidaan tehdä vain liikkumisen tuen järjestämiseksi, mutta näissä tilanteissa tulee myös henkilökohtaisen avun kriteerit täyttyä. Liikkumisen tuki voidaan järjestää myös osana henkilökohtaista apu, jolloin avustustuntien määrää arvioitaessa on huomioitava myös liikkumiseen käytettävä aika.

5.5 LIIKKUMISEN TUKI SAATTAJAN AVULLA

Kolmantena liikkumisen tuen toteuttamistapana on palvelun toteuttaminen saattajan avulla. Saattaja voidaan myöntää myös erillisoikeutena eikä pelkästään kuljetuspalvelun järjestämiseen liittyvänä palveluna. Saattajan tulee olla kykenevä toimimaan saattajan tehtävässä.

Tarve vammaispalvelulain mukaiselle saattajapalvelulle arvioidaan yksilöllisesti. Vammaispalvelulain mukainen saattajapalvelu toteutetaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Saattajapalvelu on kuljetuspalvelun asiakkaalle maksuton. Saattaja on oikeutettu matkustamaan avustettavan mukana maksutta. Erillinen saattajapalvelu on mahdollista järjestää avustajakeskuksen kautta.

5.6 TALOUDELLINEN TUKI AUTON TAI MUUN KULKUNEUVON HANKINTAAN

Hyvinvointialue voi antaa taloudellisenä tukena vammaisen henkilön käyttöön auton tai muun kulkuneuvon tai myöntää niiden hankintaan taloudellista tukea. Tällöin edellytetään kuitenkin, että vammaisen henkilön liikkumisen tuen tarve on runsasta. Runsa liikkumisen tuen tarve voi johtua esimerkiksi työssä käymisestä tai opiskelusta. Muuna kulkuneuvona voi tulla kyseeseen esimerkiksi moottorikelkka tai mönkijä, mutta ei lääkinnällisenä kuntoutuksena myönnettäviä apuvälineitä.

Jos hyvinvointialue on myöntänyt taloudellista tukea auton tai muun kulkuneuvon hankintaan, vammaisella henkilöllä on oikeus saada lisäksi liikkumisen tukea vähintään 24-yhdensuuntaista matkaa vuodessa, ellei vammaisen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja.

Määrärahasidonnaista autoavustusta myönnettäessä etusijalla ovat päivittäin autoa käyttävät työssäkäyvät ja opiskelevat vammaiset henkilöt, jotka ajavat itse autoa ja tarvitsevat liikkumisessaan apuvälineitä ja ne perheet, joissa on vammaisen lapsi, joka ei sairautensa, vammansa tai apuvälinetarpeensa vuoksi pysty kulkemaan joukkoliikennevälineissä perheen mukana.

Taloudellinen tuki on enintään 50 % nettokustannuksista, pääsääntöinen enimmäiskorvaus on enintään 6 000 euroa.

5.7 LIIKKUMISEN TUKI MUULLA TAVALLA

Liikkumisen tuki on mahdollista toteuttaa myös muulla soveltuvalla tavalla. Muu soveltuva tapa voi olla esimerkiksi digitaalinen sovellus tai etäopastus, jos henkilöllä on vaikeuksia hahmottaa ympäristöä, tunnistaa kelloa tai nousta oikeaan bussiin.

5.8 LIIKKUMISEN TUKI VOIDAAN TOTEUTTA MYÖS ERI TOTEUTTAMISTAPOJA YHDISTELEMÄLLÄ

Liikkumisen tuki voidaan toteuttaa myös eri toteuttamistapoja yhdistelemällä. Vammainen henkilö voi pystyä käyttämään esimerkiksi henkilökohtaisen avustajan kanssa julkista joukkoliikennettä osan matkasta, jolloin muu osa matkasta on mahdollista toteuttaa esimerkiksi kuljetuspalveluna.

Matkan toteuttaminen julkisia kulkuneuvoja ja kuljetuspalveluja yhdistelemällä on aina ensisijaista.

Kuljetuspalvelua voidaan erillisellä päätöksellä myöntää käytettäväksi myös muussa kunnassa asiakkaan yksilöllisen tarpeen ja kustannusten kohtuullisuus huomioon ottaen.

5.9 RYHMÄKULJETUKSET

Hyvinvointialueen järjestämään päiväaikaiseen toimintaan tai muihin sosiaalipalveluihin liittyvät matkat voidaan toteuttaa ryhmäkuljetuksina, jos se on asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin sopiva toteutustapa. Ryhmäkuljetuksista tehdään asiakkaalle erillinen päätös. Hyvinvointialue voi päättää ryhmäkuljetusten muodosta, joka voi olla reittiliikenne, yhdistelty kuljetus, kuljetus, jossa hyödynnetään palveluliikennettä, tai edellä mainittujen kuljetusmuotojen yhdistelmä.

6 Asiakasmaksut

Omavastuuosuus on kuljetuspalveluista perittävä hyvinvointialueella kulloinkin vahvistettu asiakasmaksu. Vammaispalvelulain mukaisista kuljetuspalveluista hyvinvointialue voi periä vaikeavammaiselta henkilöltä

enintään julkisen liikenteen maksua vastaavan maksun. Maksu määräytyy ensisijaisesti Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen asiakasmaksutaksan ja asiakasohjeen mukaisesti.

Asiakkaan profiilissa määritelty saattaja on oikeutettu matkustamaan asiakkaan mukana maksutta. Asiakkaan alle 7-vuotias lapsi on oikeutettu matkustamaan asiakkaan mukana maksutta. Tätä vanhemmilla mukana matkustavilta lapsilta peritään hyvinvointialueella kulloinkin vahvistettu maksu. Asiakkaalla voi tämän lisäksi olla mukanaan tulkki, joka matkustaa maksutta.

Työmatkojen asiakasmaksut määritellään yksilöllisesti. Pääsääntöisesti päivittäin kuljetun työmatkan asiakasmaksu on samansuuruinen kuin vastaavan pituisen matkan ja matkamäärän maksu julkisessa liikenteessä, esim. 30 päivän matkalippu. Viranhaltija tekee päätöksen ja toimittaa siitä tiedon palvelusihteerille jälkikäteistä laskuttamista varten.

Opiskelumatkojen asiakasmaksu vastaa Kelan kulloinkin myöntämän koulumatkatuen omavastuuosuutta seitsemän kilometriä ylittäviltä matkoilta. Asiakasmaksua ei peritä seitsemän kilometriä ylittäviltä 2. asteen opiskelumatkoista, jos asiakas on syntynyt vuonna 2004 tai sen jälkeen ja asiakkaan perusopetus on päättynyt vuonna 2021 tai sen jälkeen. Alle seitsemän kilometriä pitkän matkasta peritään hyvinvointialueen kulloinkin vahvistama asiakasmaksu. Opiskelu matkojen asiakasmaksut määritellään yksilöllisesti. Pääsääntöisesti päivittäin kuljetun opiskelu matkan asiakasmaksu on samansuuruinen kuin vastaavan pituisen matkan ja matkamäärän maksu julkisessa liikenteessä, esim. 30 päivän matkalippu. Viranhaltija tekee päätöksen ja toimittaa siitä tiedon palvelusihteerille jälkikäteistä laskuttamista varten.

7 Matkojen yhdistely

Hyvinvointialueen myöntämiä kuljetuspalvelumatkoja yhdistellään muiden samaan aikaan kulkevien asiakkaiden kanssa. Yhdistellyllä matkalla tarkoitetaan sitä, että kahden tai useamman asiakkaan tilaamat matkat yhdistetään yhdeksi kuljetukseksi samaan aikaan ja samaan suuntaan matkustettaessa. Asiakkaan tulee ilmoittaa tilauksen yhteydessä ehdottoman perillä oloajan.

7.1 ASIAKASPROFIILI

Asiakastietoihin kirjataan asiakkaan henkilötietojen lisäksi apuvälineet, kommunikointiin, avustamiseen ja matkustamiseen liittyvät tarpeet sekä kuljetuspalvelupäätöksen voimassaolo ja myönnetyt matkat, matkustusalue ja myönnetyt erityisten tarpeitten toteuttamistavat

Asiakasprofiilien päivityksestä vastaa hyvinvointialueen asiakkaan omatyöntekijä tai asiakkaan päätöksen tehnyt viranhaltija.

7.2 LIIKKUMISEN TUEN KÄYTTÄMISEEN LIITTYVÄT ERITYISET EHDOT

Vammaispalvelulain nojalla myönnettyä kuljetuspalvelua ei saa käyttää sairaala-, terveyskeskus-, kuntoutus- yms. matkoihin, joista asiakas voi saada korvauksen esimerkiksi Kelasta tai sellaisiin matkoihin, jotka korvataan muun lain nojalla.

Jos ohjeiden vastaista palvelujen käyttämistä havaitaan, asiakasta huomautetaan asiasta. Vakavissa rikkomuksissa ja ohjeiden vastaisen käytön jatkuessa hyvinvointialue voi periä toteutuneet matkakustannukset asiakkaalta takaisin. Kuljetuspalvelun toistuva väärinkäyttö voi johtaa palvelun toteuttamistavan muuttamiseen siten, että asiakkaalle myönnetyt kuljetuspalvelumatkat korvataan asiakkaalle jatkossa jälkikäteen kuittien perusteella. Tällöin uudesta toteuttamistavasta tehdään asiakkaalle kirjallinen, perusteltu ja muutoksenhakukelpoinen päätös.